

OpiniePeilingen Suriname (OPS)

EFFECT VAN HET DECEMBERVONNIS OP DE NDP

Achtergrond

Het vonnis tegen president Bouterse (verder: Bouterse) was uiteraard het belangrijkste nieuwsonderwerp van de afgelopen dagen. Om het effect van dit vonnis op het stemgedrag te meten, heeft OpiniePeilingen Suriname (OPS) in opdracht van een internationale organisatie een survey uitgevoerd. Met hun toestemming wordt een selectie van de resultaten met een breder publiek gedeeld.

Het primaire doel van het onderzoek was na te gaan wat het effect is geweest van het vonnis op de NDP. Daarbij komen drie onderwerpen aan de orde. Ten eerste, in welke mate de stemvoorkeur voor de NDP door het vonnis is veranderd. Ten tweede, wat de meningen zijn over het vonnis. En ten derde, de meningen over een derde termijn voor Bouterse als president.

Methodologie

Het onderzoek is uitgevoerd middels een enquête via social media. In totaal hebben 1405 personen de survey ingevuld gedurende de eerste/tweede week van december.

De hier gepresenteerde resultaten zijn representatief voor de districten Paramaribo en Wanica.

Vanwege de aard van social media is het onvermijdelijk dat er een bias optreedt in de response. Dit kan worden opgevangen door een zogenaamde bias correction uit te voeren.¹ De steekproef is daarom gekalibreerd aan de hand van de werkelijke verkiezingsuitslag in 2015 per district en het opleidingsniveau van respondenten.

Naast de bias correctie is ook gelet op strategische invullers via ingebouwde controlevragen. Dit betrof overigens slechts 1.3% respondenten die uit de survey zijn gefilterd. Ook invalide respondenten (onder de 18 jaar, niet stemgerechtigd, etc.) zijn uit de survey gefilterd (1.9% van respondenten).

De hier gepresenteerde resultaten hebben een betrouwbaarheid van 90% en een foutenmarge van +/- 10%. Dit is iets lager dan de gebruikelijke 95% respectievelijk +/- 5%, als gevolg van het korte tijdsbestek van het onderzoek. Toch zijn de resultaten voldoende accuraat om de effecten van het vonnis op het stemgedrag goed zichtbaar te maken.

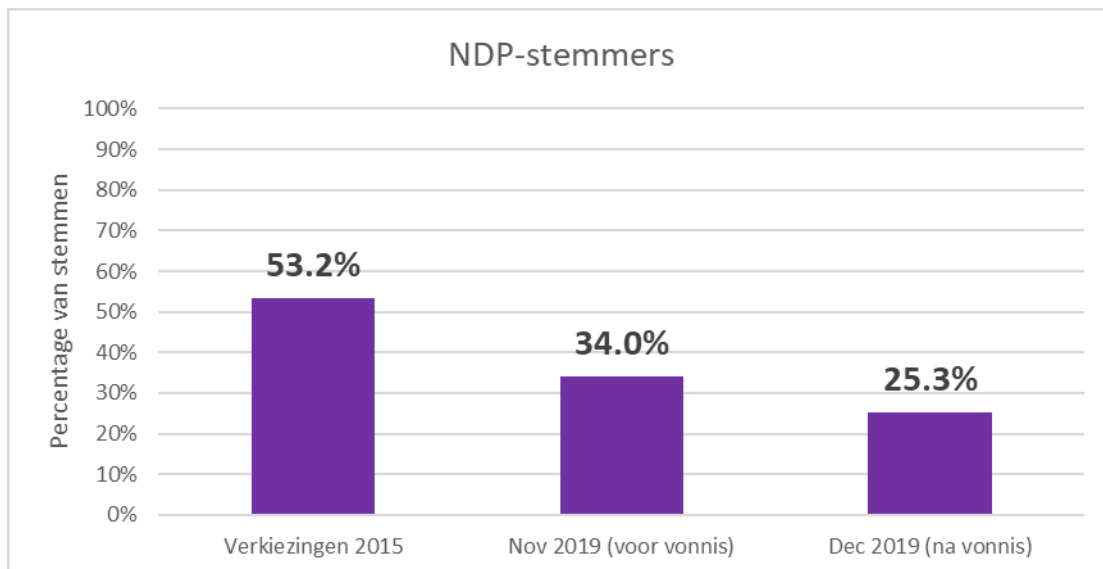
¹ Zie ook: Bethlehem, J. (2010). Selection bias in web surveys. *International Statistical Review*, 78(2), 161-188.

Resultaat 1: De NDP halveert ten opzichte van 2015

In de survey is het stemgedrag op drie momenten gemeten:

- Mei 2015: Verkiezingsuitslag
- November 2019: Voor de publicatie van het vonnis
- December 2019: Na de publicatie van het vonnis

Als NDP-stemmer is gedefinieerd de persoon die aangeeft op de NDP te gaan stemmen. De trend in het aantal NDP-stemmers is in figuur 1 weergegeven. Dit aantal is weergegeven als percentage van het totale aantal stemmers.

Figuur 1: Verloop van het aantal NDP-stemmers als percentage van het totaal (Paramaribo en Wanica).

Uit de peiling blijkt het volgende:

- In 2015 hadden iets meer dan de helft (53.2%) van de stemmers in Paramaribo en Wanica op de NDP gestemd;
- Voordat het vonnis werd uitgesproken, zou de NDP nog 34% in plaats van 53.3% van het aantal stemmen hebben behaald;
- Nadat het vonnis is uitgesproken, is dit percentage verder gedaald naar 25.3%.

Reeds voor het vonnis was er bij de NDP al sprake van terugval van 36% $[(53.2 - 34) / 53.2]$. Dit bleek ook al uit het eerdere onderzoek door OPS in november. Deze eerste golf was veroorzaakt door socio-economische factoren: koers, corruptie, en criminaliteit.

De tweede golf is direct gerelateerd aan het vonnis. De NDP is hiermee ineens 16% $[(34 - 25.3) / 53.2]$ van haar achterban kwijtgeraakt.

De totale afname is 52% oftewel een halvering ten opzichte van het niveau van 2015.

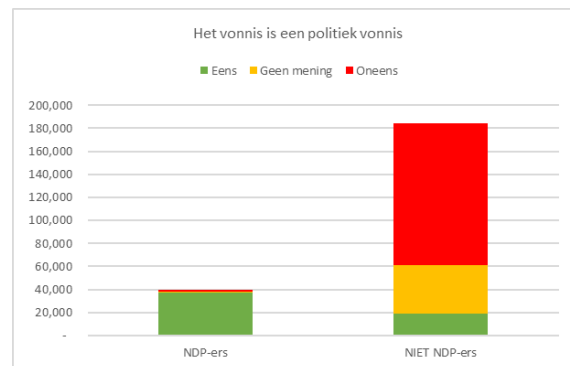
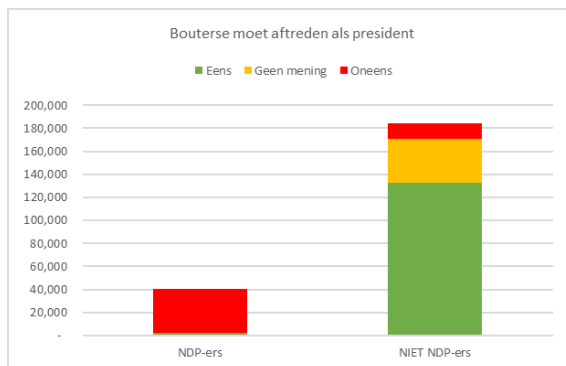
Resultaat 2: NDP-ers zijn tegen het vonnis, maar zijn in de minderheid

Aan respondenten werd een aantal stellingen rondom het vonnis voorgehouden. Men kon per stelling aangeven of met het er mee eens of oneens was, of dat men er geen mening over had. De resultaten van een aantal van deze stellingen worden nu gepresenteerd. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën:

- NDP-ers: Personen die op dit moment zeggen op de NDP te gaan stemmen
- Niet-NDP-ers: Personen die op dit moment zeggen niet op de NDP te gaan stemmen

Stellingen: De positie van Bouterse als president en voorzitter

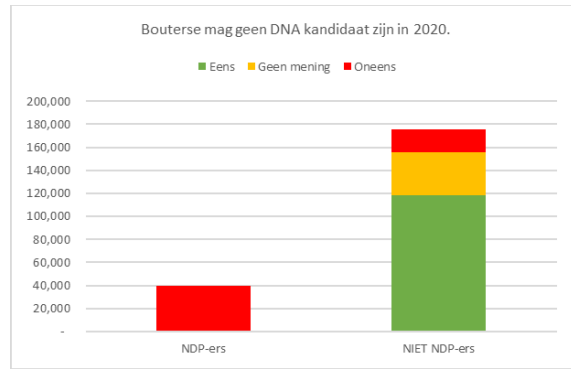
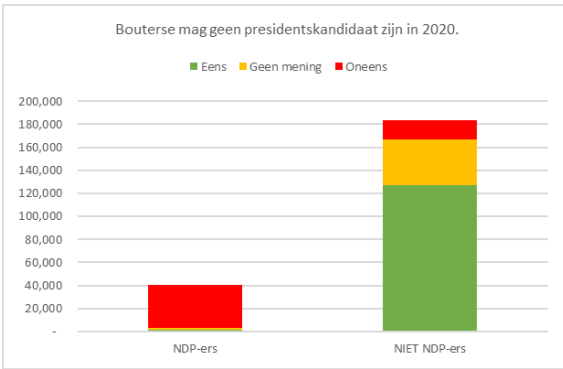
De eerste stellingen gingen over de positie van Bouterse als president en voorzitter van de NDP. Bij de NDP-ers vindt de grote meerderheid dat Bouterse niet hoeft af te treden als president. Bij anderen is er een duidelijke omgekeerde mening. Hier vindt de grote meerderheid dat Bouterse wel zou moeten aftreden als president. Voor wat betreft het voorzitterschap van de NDP is het beeld vergelijkbaar. Bij de niet-NDP-ers heeft hier wel een groot deel geen mening over. Dit komt mogelijk omdat het niet om de eigen partij van de persoon gaat.

Stellingen: Bouterse als kandidaat in 2020

Op de stelling dat Bouterse geen kandidaat kan zijn in 2020 voor het presidentschap of DNA, is er ook een groot verschil tussen NDP-ers en de rest. Is men NDP-er, dan ziet men geen enkel probleem met een kandidatuur van Bouterse. Slechts een klein deel van de NDP-ers denkt hier anders over. Bij de niet-NDP-ers vindt de grote meerderheid dat Bouterse geen kandidaat meer kan zijn.

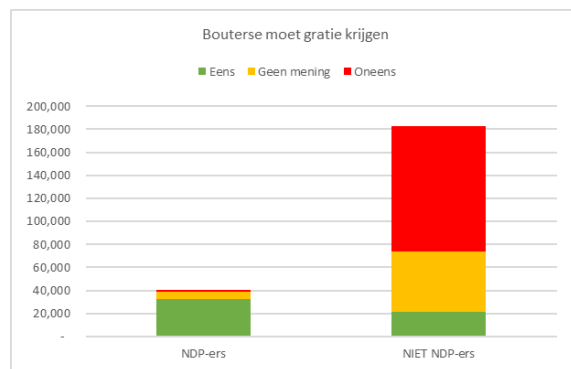
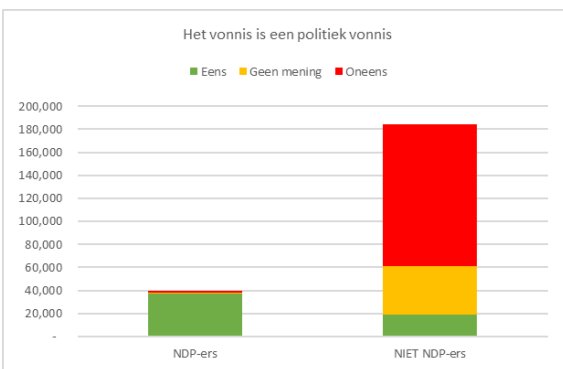
EFFECT VAN HET DECEMBERVONNIS OP DE NDP

Stellingen: Het vonnis

Ook over het vonnis zijn de meningen scherp verdeeld tussen NDP-ers en niet-NDP-ers. De meerderheid van de NDP-ers vindt dat het om een politiek vonnis gaat. Bij niet-NDP-ers vindt de meerderheid het vonnis niet politiek gemotiveerd. Opvallend is wel dat een deel (ongeveer 15%) hier geen mening over heeft.

In de maatschappelijke discussie is het onderwerp gratie veelvuldig naar boven komen drijven. Gratie zal als gevolg hebben dat Bouterse zijn straf niet hoeft uit te zitten. De NDP-ers vinden dat Bouterse gratie moet krijgen. Bij de niet-NDP-ers vindt het grootste deel dat Bouterse geen gratie moet krijgen. Een klein deel vindt van wel terwijl een behoorlijk deel hierover geen echt standpunt inneemt.

Resultaat 3: Bouterse alleen favoriet bij NDP-ers

Het laatste onderdeel van het onderzoek was de vraag wie men als favoriete kandidaat ziet voor het presidentschap. Bij de NDP-ers is Bouterse de grote favoriet met 87% die hem als kandidaat ziet. Bij de andere kiezers is Bouterse juist het minst favoriet (70%).

Er is dus een scherpe polarisatie in de voorkeur voor het presidentschap. Binnen de NDP is Bouterse favoriet maar daarbuiten ziet men hem niet meer als president. Dit is ook overeenkomstig de resultaten die werden gevonden bij de stellingen in het vorige onderdeel.

Tabel 1: Meest- en minst favoriete kandidaat voor het presidentschap

NDP-ers		Niet-NDP-ers	
Meest favoriet		Meest favoriet	
<i>Desi Bouterse</i>	<i>87%</i>	Chan Santokhi	54%
Ashwin Adhin	46%	Eddy Jharap	38%
Jennifer Simons	32%	Gregory Rusland	28%
Minst favoriet		Minst favoriet	
Edward Belfort	66%	<i>Desi Bouterse</i>	<i>70%</i>
Chan Santokhi	66%	Amzad Abdoel	64%
Paul Somohardjo	55%	Ashwin Adhin	42%

Conclusies

Het doel van dit onderzoek was na te gaan wat het effect is geweest van het vonnis op de NDP. De belangrijkste feiten kunnen nu worden samengevat:

- Het aantal NDP-kiezers was in 2015 gelijk aan 53% van het electoraat. Dit was al vóór het vonnis gedaald naar 34% en is na het vonnis verder gedaald naar 25%.
- De NDP-ers (25% van het electoraat) hebben een afwijkende mening over het vonnis en zien deze als politiek. De overige kiezers (75% van het electoraat) vinden niet dat het om een politiek vonnis gaat.
- Binnen de NDP is een grote groep voorstaander van Bouterse als president. Buiten de NDP is dit uit den boze.

Gesteld kan worden dat het vonnis significante negatieve gevolgen heeft gehad voor de NDP. Op dit moment is de sterkte van de NDP nog de helft van die in 2015.

Aan de andere kant lijkt de eenheid binnen de NDP wel groter te zijn geworden. Binnen de partij is de mening over het vonnis vrij eenduidig. Maar dit is mede te verklaren door het feit dat andersgestemden de partij nu hebben verlaten. De achtergebleven groep is daardoor meer uniform.

Tenslotte, binnen de NDP lijkt strategisch een koppeling te zijn gemaakt tussen het vonnis en de terugkeer van Bouterse als president. Dit trekt de tegenstanders van het vonnis aan, maar stoot anderen juist af. Hierdoor is er polarisatie ontstaan met als gevolg versmalling van de basis van de NDP. De uitdaging voor de NDP is om verdere afbrokkeling van deze basis te voorkomen.

EINDE BERICHT

OpiniePeilingen Suriname (OPS)

PARAMARIBO – 15 DECEMBER 2019

OPS is een onafhankelijk instituut dat in Suriname marktonderzoek verricht ten behoeve van onder andere internationale organisaties. Voor meer informatie kan contact worden genomen met opiniepeilingensu@gmail.com.